

PARAULES DE VIDA

La meta de la nostra esperança

Durant aquests últims diumenges de l'any litúrgic escoltem en els textos evangèlics que es proclamen en l'Eucaristia dominical les paraules del Senyor sobre la fi de la història. En una primera mirada ens podrien semblar d'un llenguatge amenaçador que ens infon temor. En canvi, hem d'escoltar-los com un missatge que ens recorda el més específic que el cristianisme està cridat a aportar al nostre món i que als creients ens confirma en l'esperança, perquè no podem oblidar que la fi del món no és la seua destrucció, sinó la seua plenitud, perquè llavors la creació sencera es transformarà en el Regne de Déu.

Estem davant un missatge que a molts dels nostres contemporanis els diu poc. Aquest fet es deu, en part, a l'evolució de la cultura europea durant els últims segles, que ha portat a una transformació de l'esperança cristiana en fe cega en el progrés terrenal. Avui ens desentnem de mirar i valorar la vida en la perspectiva de l'eternitat i ens obsessionem pel progrés material i el desenvolupament econòmic, com si d'això depengués la felicitat de les persones.

A més, el desenvolupament extraordinari de les ciències i de la tècnica, característic de l'època moderna, ha portat a molts a pensar que el coneixement pot donar a l'home el domini ple sobre el món, perquè li dona la capacitat d'actuar sobre ell i transformar-lo en un lloc en el qual podrà tornar a viure plenament

feliç, una espècie de paradís en la terra. De fet l'home d'avui no està preocupat per la salvació, sinó per la felicitat. L'esperança cristiana ha estat substituïda per un optimisme basat en la convicció que l'ésser humà, amb les seues pròpies forces, podrà construir un món on experimentarà la felicitat plena. En aquest panorama cultural el missatge cristià de la salvació de l'ànima i la fe en Jesucrist, mort pels nostres pecats i ressuscitat per a

la nostra salvació, s'ha tornat incomprendible per a molts.

No podem menysprear el progrés humà, ni ignorar que un autèntic desenvolupament és important per a la felicitat de les persones. És una obligació moral de tot cristià lluitar i treballar per un món més just i més digne de l'home. El Concili Vaticà II ens va ensenyar que el progrés humà interessa al Regne de Déu, però no pot ser confós amb ell. I això per una raó fonamental: perquè tot desenvolupament vertader de la humanitat exigeix també un creixement en els valors ètics i morals que fan que el món siga més just i més digne de l'home. I la història ens ensenya constantment que el regne del bé no està definitivament consolidat entre nosaltres i que és molt fàcil tornar a situacions d'injustícies que semblaven definitivament superades.

Per això, encara que l'Església no pot desentendre's del progrés humà, aquest no és l'objectiu principal de la seua missió. De la mateixa manera que Jesucrist va venir a portar-nos a Déu i a mostrar-nos el camí de la verdadera Vida, l'Església en el seu missatge ha d'obrir l'horitzó de la humanitat a la vida eterna i proposar-la com la culminació de la nostra fe i la meta a la qual tots hem de desitjar arribar.

Amb la meua benedicció i afecte.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

UN MAR D'EMOCIONS

L'amistat, la mútua benvolença (i III)

L'amic pot dir les veritats que dolen, perquè coneixem la seua intenció; sabem que la seua finalitat és el bé i sabem que, fins i tot, quan un sigui bescantat per tot el món, quan el dit acusador de la gent pesi sobre ell, l'amic serà al seu costat, perquè el que és propi de l'amic és ser-hi.

Exacte. Ser-hi: Aquesta és l'expressió. L'amic hi és quan tot va bé i quan tot s'esfondra.

Sap ser-hi quan es festeja la vida, però també quan la mort ha visitat l'espai íntim. L'amic és el que hi és. Hi és sense demanar-li; hi és sense passar el platet; hi és perquè sent el deure interior de ser-hi. Hi és, discretament, sense fer soroll, sense estridències, a peu de llit, a l'altra banda del telèfon, en les hores de temença, quan tots han marxat i no queda ningú. Allí està l'amic.

És la proximitat del cor el que fa gran un amic; el tracte confidencial, el poder comptar-hi incondicionalment, és aquesta confiança que eixampla els límits de la conversa més enllà del que és estipulat i permet transgredir la litúrgia de la cortesia social.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

PALABRAS DE VIDA

La meta de nuestra esperanza

Durante estos últimos domingos del año litúrgico escuchamos en los textos evangélicos que se proclaman en la Eucaristía dominical las palabras del Señor sobre el fin de la historia. En una primera mirada nos podrían parecer de un lenguaje amenazante que nos infunde temor. En cambio, debemos escucharlos como un mensaje que nos recuerda lo más específico que el cristianismo está llamado a aportar a nuestro mundo y que a los creyentes nos confirma en la esperanza, porque no podemos olvidar que el fin del mundo no es su aniquilación, sino su plenitud, porque entonces la creación entera se transformará en el Reino de Dios.

Estamos ante un mensaje que a muchos de nuestros contemporáneos les dice poco. Este hecho se debe, en parte, a la evolución de la cultura europea durante los últimos siglos, que ha llevado a una transformación de la esperanza cristiana en fe ciega en el progreso terreno. Hoy nos desentendemos de mirar y valorar la vida en la perspectiva de la eternidad y nos obsesionamos por el progreso material y el desarrollo económico, como si de ello dependiera la felicidad de las personas.

Además, el desarrollo extraordinario de las ciencias y de la técnica, característico de la época moderna, ha llevado a muchos a pensar que el conocimiento puede dar al hombre el dominio pleno sobre el mundo, porque le da la capacidad de actuar sobre él y transformarlo en un lugar en el que podrá volver a vivir plenamente feliz, en una especie de paraíso en la tierra. De hecho el hombre de hoy no está preocupado por la salvación, sino por la felicidad. La esperanza cristiana ha sido sustituida por un optimismo basado en la convicción de que el ser humano, con sus propias fuerzas, podrá construir un mundo donde experimentará la felicidad plena. En este panorama cultural el mensaje cristiano de la salvación del alma y la fe en Jesucristo, muerto por nuestros pecados y resucitado para nuestra salvación, se ha vuelto incomprensible para muchos.

No podemos despreciar el progreso humano, ni ignorar que un auténtico desarrollo es importante para la felicidad de las personas. Es una obligación moral de todo cristiano luchar y trabajar por un mundo más justo y más digno del hombre. El Concilio Vaticano II nos enseñó que el progreso humano interesa al Reino de Dios, pero no puede ser confundido con él. Y esto por una razón fundamental: porque todo desarrollo verdadero de la humanidad exige también un crecimiento en los valores éticos y morales que hacen que el mundo sea más justo y más digno del hombre. Y la historia nos enseña constantemente que el reino del bien no está definitivamente consolidado entre nosotros y que es muy fácil volver a situaciones de injusticias que parecían definitivamente superadas.

Por ello, aunque la Iglesia no puede desentenderse del progreso humano, este no es el objetivo principal de su misión. Del mismo modo que Jesucristo vino a traernos a Dios y a mostrarnos el camino de la verdadera Vida, la Iglesia en su mensaje debe abrir el horizonte de la humanidad a la vida eterna y proponerla como la culminación de nuestra fe y la meta a la que todos debemos desear llegar.

Con mi bendición y afecto.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Celebración de San Francisco de Asís

La iglesia del convento de Santa Clara acogió la celebración de la eucaristía con motivo de la celebración de San Francisco de Asís. La presidió el señor obispo, don Enrique Benavent, y la concelebraron con él Mn. Antonio Ripollés, Mn. Pascual Centelles y el P. Willy Dibala.

En la homilía, el señor Obispo se ha referido al hecho que debemos vivir la vida según el santo Evangelio, desprendiéndonos de todo lo material de este mundo, como hizo san Francisco. Dejó a su padre Bernardone y, abrazándose a Jesús como su verdadero Padre, renunció a las riquezas del mundo para vivir la pobreza y la humildad, amando a los demás hermanos y sirviéndolos como el último.

Cuando llegó a la iglesia de San Damián y el Señor le dijo: «Francisco, repara mi iglesia»; Francisco creyó que se refería a la iglesia católica que se estaba desmoronando y necesitaba ser reconstruida. Por esto, nosotros debemos vivir nuestra vida asemejándonos a Francisco, viviendo cada día como vivía

él el santo Evangelio: desprendiéndonos de las cosas vanas de la vida. Vivir con Amor, Sencillez y Humildad hacia Dios y hacia nuestros hermanos.

Hermanas Clarisas

Confirmacions a la Parròquia Santa Maria del Mar de Benicarló

El dia 7 d'octubre, el bisbe don Enrique Benavent va administrar el sacrament

de la Confirmació a trenta-quatre joves de la Parròquia de Santa Maria de la Mar de Benicarló. Un

fet que, casualment, coincideix amb el Sínode que des del dimecres 3 d'octubre, s'està celebrant a Roma amb el tema «Els joves, la fe i el discerniment vocacional».

Segur que el senyor Bisbe, animant-los a continuar el seu camí de fe, tenia present la problemàtica dels joves, presentant una Església oberta i amb raons per a l'esperança.

Demanem el Senyor que aquests joves i tots els que s'apropen a rebre el sacrament de la Confirmació aconseguixin, madurant en la seua vida, viure l'esperit cristià que els catequistes els han inculcat durant els dos anys de formació.

Els catequistes

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Sense el dret a la instrucció no hi ha plena llibertat, que és la que permet a cada persona ser actor del seu propi destí» (7 de setembre).

@Pontifex: «Que la Verge Maria ens ajudi a abandonar-nos amb joia al disseny de Déu sobre la nostra vida» (8 de setembre).

@Pontifex: «Deixem-nos envoltar d'una relació d'amor amb Jesús i serem capaços de fer bones obres que deixin aroma d'Evangelí» (11 de setembre).

@Pontifex: «Jesús va baixar a la terra per fer-nos pujar al cel: aquest és el misteri de la Creu» (11 de setembre).

Comença la restauració del retaule de Santa Anna de la Catedral de Tortosa

El retaule barroc de Santa Anna de la Catedral de Tortosa ha estat traslladat al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC), a Valldoreix, per ser sotmès a un procés de restauració. Fa un parell d'anys, un estudi va determinar que l'estat de conservació d'aquest element artístic era deficient. Diverses causes, entre elles l'envelliment dels materials, l'acció dels agents mediambientals i dels insectes, havien provocat que l'estructura s'hagués debilitat notablement. Això havia provocat l'aparició de deformacions i trencaments de la fusta en el costat esquerre del moble. El considerable pes del retaule i les tensions pels moviments causats per la fusta degradada, amenaçaven amb col·lapsar i ensulsiar el conjunt.

FOTO: VORAVIT ROONTHIVA

Ara, el retaule serà objecte d'una restauració aprofundida. Es desinsectarà i després es consolidarà i reforçarà la fusta. També es procedirà

a realitzar un procés de fixació i neteja de la policromia que retornarà els colors originals, actualment amagada sota un important estrat de bru-

tícia adherida. Les 64 peces del retaule van ser desmuntades entre els dies 25 i 28 de setembre per un equip de conservadors de béns culturals i amb l'ajuda de personal de manteniment i obres de la Catedral. Durant aquestes tasques es va comprovar que l'estat de conservació de molts elements era pitjor del que s'esperava. Es calcula que es trigarà entre dos i tres anys a completar la restauració d'aquesta obra d'art.

El retaule de Santa Anna és una extraordinària obra barroca de l'escultor Isidre Espinal i el seu fill homònim, construït completament amb fusta d'alba, entre 1728 i 1732, i posteriorment policromat i daurat amb pa d'or fi. Ubicat a la capella dedicada a l'Arcàngel, de la Catedral, el moble ha sofert diversos canvis al llarg de la història.

La Residència Diocesana d'Ancians Sant Miquel Arcàngel celebra la festa del seu patró

La Residència Diocesana d'Ancians Sant Miquel Arcàngel de Tortosa celebrà uns dies de festa amb motiu del seu patró. El dia 28 de setembre es van cloure tots els actes amb una missa solemne presidida pel bisbe Enrique Benavent. Van participar en la celebració de l'Eucaristia l'alcalde de la ciutat, Sra. Meritxell Roigé, altres autoritats, alguns regidors, la Junta de la Fundació del Patronat de la Residència, residents, familiars, treballadors, col·laboradors, voluntaris i simpatitzants.

En l'homilia, el Sr. Bisbe va demanar «que aquesta festa sigui d'acció de gràcies pels béns que hem rebut i

rebeu, i sobretot, pels que estem rebent en aquesta casa de part de les persones que s'ocupen de nosaltres». També va pregar pels residents, pels treballadors, pels qui dirigeixen la residència i pels membres del Patronat. Acabada la celebració es va fer una processó amb la imatge de Sant Miquel pel voltant del claustre fins tornar a la capella.

Al saló d'actes es va fer l'acte institucional, en el qual el Secretari del Patronat, Joaquim Amaré, destacà l'adaptació de la residència als temps actuals i els projectes innovadors que s'han anat executant, alguns dels quals han estat premiats. Així mateix

posà de manifest la preparació de la casa de cara a treballar amb un model de col·laboració públic-social per assolir una acció concertada amb la iniciativa social i l'administració. Recordà que el Tercer Sector Social és un aliat estratègic de l'administració en la provisió de serveis a les persones.

Abans d'acomiar-nos vam sortir al jardí de la residència per compartir un aperitiu. Preguem per tots els qui ajuden a que la nostra Residència Diocesana d'Ancians Sant Miquel Arcàngel, continue fent aquest gran bé a la societat ajudant la gent gran.

Maria Joana Querol

AGENDA

- ▶ **Dimecres 21**, Patronat Tortosa, xerrada de la Gent Gran. Vida Creixent.
- ▶ **Dissabte 24**, a les 9.30 h, Casa Mare Consol. Acció Catòlica General.
- ▶ **Diumenge 25**, Crist Rei.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

19. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [Ap 1,1-4;2,1-5a / Sl 1 / Lc 18,35-43]. Sant Crispí, bisbe d'Ècija; sant Faust o Fost, diaca i mr.; sant Abdies, profeta (s. V aC).

20. ■ Dimarts [Ap 3,1-6.14-22 / Sl 14 / Lc 19,1-10]. ■ **Sant Feliu de Llobregat**: beates Isabel Ferrer i Sabrià i companyes, verges i màrtirs. Sant Octavi i Adventor, soldats màrtirs; sant Benigne, bisbe i màrtir (s. II); santa Silva, verge i màrtir.

21. □ Dimecres [Ap 4,1-11 / Sl 150 / Lc 19,11-28]. Presentació de

la Benaurada Verge Maria, al temple; sant Gelasi I, papa (africà, 492-496); sants Honori, Eutiqui i Esteve, màrtirs.

22. ■ Dijous [Ap 5,1-10 / Sl 149 / Lc 19,41-44]. Santa Cecília (o Cília), vg. i mr. romana (s. III), patrona de la música (cantaires, músics i instrumentistes); sants Filemó i Àpia, esposos, deixebles de Pau.

23. ■ Divendres [Ap 10,8-11 / Sl 118 / Lc 19,45-48]. Sant Climent I, papa (romà, 88-97) i mr.; sant Columbà (†615), abat a França i Itàlia, d'origen irlandès; santa Lucrècia,

vg. i mr.; beat Miquel-Agustí Pro, prev. jesuïta i mr.

24. ■ Dissabte [Ap 11,4-12 / Sl 143 / Lc 20,27-40]. Sant Andreu Dung-Lac, prev., i companys, mrs., a Tonquín (Vietnam, s. XVIII-XIX); sant Crisògon, mr. (s. III).

25. □ Diumenge vinent, Solemnitat de Nostre Senyor Jesucrist, Rei de tot el món (lit. hores: de la Solemnitat) [Dn 7,13-14 / Sl 92 / Ap 1,5-8 / Jo 18,33b-37]. Santa Caterina, verge i màrtir d'Alexandria, titular del monestir del Sinai (s. IX), patrona dels filòsofs.

Diumenge XXXIII de durant l'any (B)

COMENTARI

Castigaré la depravació del món i posaré fi a l'orgull dels altius

Amb el llibre de *Daniel* entra a la Bíblia un nou gènere literari —l'apocalíptica— on conflueixen diversos estils anteriors (narratiu, profètic, sapiencial). El llibre fa al·lusió a la 2a època hel·lenística (200-142 aC) quan Antíoc IV Epífanes prohibeix el culte jueu dedicant el Temple a Zeus Olímpic i assassinant molts fidels. La gran visió final dels cp. 10-12 canta la Salvació del Poble de Déu, que són *tots els inscrits en el Llibre*.

La secció 12,1s és l'enunciat més antic de fe en la resurrecció. Dins una Revelació progressiva, encara parla només de resurrecció dels *fills del seu Poble* incloent-hi (a més dels morts en la lluita macabea) *els qui hauran conduït el Poble pel bon camí*.

El tractat d'Heb contempla Crist sacerdot que, *amb una sola oblació, ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats*. Tot i que la paraula «*salvació*» no surt al cp. 10, sí abunda el seu contingut amb terminologia d'àmbit cultual.

Esperant que Déu faci dels seus enemics l'escambell dels seus peus: amb paraules del messiànic Sal 110, es fa al·lusió a la Parusia quan el Messies Sacerdot salvarà definitivament *els qui havien de ser santificats*.

A més del Discurs en paràboles al cp. 4, l'altre gran discurs de Jesús en Mc és al cp. 13. El marc ambiental és al v. 3 amb Jesús *enfrontat al Temple*, preludi del gran anunci: *Tot això serà enderrocat; no quedarà pedra sobre pedra*. Amb 21 Imperatius el Discurs té un to exhortatiu amb context d'esperança escatològica.

El v. 24 comença de fet amb un «*però*» que marca el canvi de perspectiva: arriba la intervenció definitiva de Déu posant fi a les maquinacions de l'Adversari.

La *tribulació*, obra del Maligne, no té la darrera paraula sinó que després de la tribulació *el sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, les estrelles aniran caient del cel*. Llenguatge simbòlic amb expressions d'*Is 13,10* que anuncia la caiguda dels poderosos i malvats, instal·lats «*dalt al cel*», lloc exclusiu de Déu.

Qui viu adorant *malvats i altius* situats al lloc de Déu (*sol, lluna, estels*) no pot veure *el Fill de l'home venint entre els núvols del cel amb gran poder i majestat*.

Mn. José Luis Arín

► Lectura de la profecia de Daniel (Dn 12,1-3)

En aquell temps es presentarà Miquel, comandant dels exèrcits celestials, que vetlla pels fills del teu poble; hi haurà un temps de desgràcies com no se n'havien vist des que existeixen les nacions fins a aquell moment. Però en aquell moment serà salvat el teu poble, tots els qui estaran inscrits en el llibre. La multitud dels qui dormen a la pols de la terra es desvetllarà, uns per a la vida eterna, altres per a la vergonya d'una reprovació eterna. Els justos resplendiran com la llum del firmament, els qui hauran conduït el poble pel bon camí brillaran com els estels per sempre més.

► Salm responsorial (15)

R. *Guardeu-me, Déu meu, en vós trobo refugi.*

Senyor, heretat meva i calze meu, / vós m'heu triat la possessió. / Sempre tinc present el Senyor; / amb ell a la dreta, mai no cauré. R.

El meu cor se n'alegra i en faig festa tot jo, / fins el meu cor reposa confiat: / no abandonareu la meva vida enmig dels morts / ni deixareu caure a la fossa el qui us estima. R.

M'ensenyareu el camí que duu a la vida: / joia i festa a desdir a la vostra presència; / al vostre costat delícies per sempre. R.

► Lectura de la carta als cristians hebreus (He 10,11-14.18)

Tots els sacerdots oficien diàriament i ofereixen sovint unes víctimes semblants, que mai no poden treure els pecats. Però Jesucrist, després d'oferir-se una sola vegada com a víctima pels pecats, s'ha assegut per sempre a la dreta de Déu, esperant que Déu faci dels seus enemics l'escambell dels seus peus. Amb una sola oblació ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats.

Un cop Déu ha perdonat els pecats, ja no cal presentar cap més ofrena per obtenir-ne el perdó.

► Lectura de l'evangeli segons sant Marc (Mc 13,24-32)

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Aquells dies, després d'aquelles desgràcies, el sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, les estrelles aniran caient del cel i els estols que dominen allà dalt trontollaran. Llavors veuran venir el Fill de l'home sobre els núvols amb gran poder i amb gran majestat. Mentrestant enviarà els àngels per reunir els seus elegits, que vindran de tots quatre vents, des dels extrems més llunyans de la terra i del cel. Mireu la figuera i apreneu-ne la lliçó: quan les seves branques es tornen tendres i neixen les fulles sabeu que l'estiu s'acosta. Igualment, quan vosaltres veureu tot això, sapigueu que ell s'acosta, que ja és a les portes. Us dic amb tota veritat que no passarà aquesta generació sense que s'hagi complert tot això. El cel i la terra passaran, però les meves paraules no passaran. Ara, del dia i de l'hora, ningú no en sap res, ni tan sols els àngels ni el Fill; només ho sap el Pare.»

► Lectura de la profecia de Daniel (Dn 12,1-3)

Por aquel tiempo se levantará Miguel, el gran príncipe que se ocupa de los hijos de tu pueblo; serán tiempos difíciles como no los ha habido desde que hubo naciones hasta ahora. Entonces se salvará tu pueblo: todos los que se encuentran inscritos en el libro. Muchos de los que duermen en el polvo de la tierra despertarán: unos para vida eterna, otros para vergüenza e ignominia perpetua. Los sabios brillarán como el fulgor del firmamento, y los que enseñaron a muchos la justicia, como las estrellas, por toda la eternidad.

► Salmo responsorial (15)

R. *Protégeme, Dios mío, que me refugio en ti.*

El Señor es el lote de mi heredad y mi copa, / mi suerte está en tu mano. / Tengo siempre presente al Señor, / con él a mi derecha no vacilaré. R.

Por eso se me alegra el corazón, / se gozan mis entrañas, / y mi carne descansa esperanzada. / Porque no me abandonarás en la región de los muertos / ni dejarás a tu fiel ver la corrupción. R.

Me enseñará el sendero de la vida, / me saciarás de gozo en tu presencia, / de alegría perpetua a tu derecha. R.

► Lectura de la carta a los Hebreos (Heb 10,11-14.18)

Todo sacerdote ejerce su ministerio diariamente ofreciendo muchas veces los mismos sacrificios, porque de ningún modo pueden borrar los pecados. Pero Cristo, después de haber ofrecido por los pecados un único sacrificio, está sentado para siempre jamás a la derecha de Dios y espera el tiempo que falta hasta que sus enemigos sean puestos como estrado de sus pies. Con una sola ofrenda ha perfeccionado definitivamente a los que van siendo santificados. Ahora bien, donde hay perdón, no hay ya ofrenda por los pecados.

► Lectura del santo Evangelio según san Marcos (Mc 13,24-32)

En aquel tiempo, dijo Jesús a sus discípulos: «En aquellos días, después de la gran angustia, el sol se oscurecerá, la luna no dará su resplandor, las estrellas caerán del cielo, los astros se tambalearán.

Entonces verán venir al Hijo del hombre sobre las nubes con gran poder y gloria; enviará a los ángeles y reunirá a sus elegidos de los cuatro vientos, desde el extremo de la tierra hasta el extremo del cielo. Aprended de esta parábola de la higuera: cuando las ramas se ponen tiernas y brotan las yemas, deducís que el verano está cerca; pues cuando veáis vosotros que esto sucede, sabed que él está cerca, a la puerta. En verdad os digo que no pasará esta generación sin que todo suceda. El cielo y la tierra pasarán, pero mis palabras no pasarán. En cuanto al día y la hora, nadie lo conoce, ni los ángeles del cielo ni el Hijo, sólo el Padre.»